แนวคิด Libertarianism

วรวุฒิ จำลองนาค[1]

Worrawoot Jumlongnark[2]

บทนำ

Libertarianism เป็นแนวคิดทางการเมืองที่เน้นความสำคัญของเสรีภาพส่วนบุคคลและการจำกัดบทบาทของรัฐให้น้อยที่สุด แนวคิดนี้สนับสนุนสิทธิของปัจเจกชนในการตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง โดยไม่ถูกแทรกแซงจากรัฐบาลหรือหน่วยงานอื่นๆ หลักการสำคัญของ Libertarianism จะเน้นการส่งเสริมตลาดเสรีและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินส่วนบุคคล นักคิดที่มีบทบาทสำคัญในแนวคิดนี้ เช่น ลุดวิก ฟอน มิซิส (Ludwig von Mises) และมิลตัน ฟรีดแมน (Milton Friedman) ซึ่งได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการมีเศรษฐกิจที่ปราศจากการควบคุมโดยรัฐ ซึ่งพวกเขาเชื่อว่าจะนำไปสู่การเจริญรุ่งเรืองและเสรีภาพที่แท้จริง แนวคิด Libertarianism ได้รับการสนับสนุนจากผู้ที่เชื่อว่าเสรีภาพส่วนบุคคลเป็นสิ่งสำคัญสูงสุดในการสร้างสังคมที่เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ บทความนี้จะนำเสนอแนวคิดหลักของ Libertarianism ที่มาของแนวคิดและขบวนการ Libertarianism และความแตกต่างระหว่าง Libertarianism กับ Liberalism โดยจะนำเสนอหัวข้อตามลำดับดังต่อไปนี้

แนวคิดหลักของ Libertarianism

Libertarianism เป็นปรัชญาการเมืองที่เน้นเรื่องเสรีภาพส่วนบุคคลและการลดบทบาทของรัฐให้น้อยที่สุด เป็นแนวคิดที่สนับสนุนสิทธิของปัจเจกชนในการตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตของตนเองโดยปราศจากการแทรกแซงจากรัฐบาลหรือองค์กรอื่นๆ หลักการสำคัญของ Libertarianism นี้คือ สิทธิในทรัพย์สินส่วนตัว การค้าขายเสรี และเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น แนวคิดนี้เชื่อว่าปัจเจกชนควรมีอิสระที่จะทำสิ่งที่ตนต้องการ ตราบใดที่ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น (Boaz, 1997).

ในทางเศรษฐกิจ Libertarianism เชื่อในตลาดเสรีซึ่งเป็นกลไกที่ดีที่สุดในการจัดสรรทรัพยากรและสร้างความมั่งคั่งสำหรับสังคม แนวคิดนี้ต่อต้านการควบคุมของรัฐในด้านเศรษฐกิจ เช่น การกำหนดค่าแรงขั้นต่ำหรือการแทรกแซงในกิจการธุรกิจ การเปิดให้ตลาดกำหนดราคาสินค้าและบริการด้วยการแข่งขันเสรีจะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ดีที่สุด นอกจากนี้ยังส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรมและการลงทุนที่เพิ่มขึ้น

ในด้านสังคม Libertarianism ให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชนในการเลือกใช้ชีวิตของตนเอง เช่น การตัดสินใจเรื่องการศึกษา การทำงาน และรูปแบบการดำรงชีวิตอื่นๆ แนวคิดนี้ยืนยันว่ารัฐไม่ควรมีสิทธิในการกำหนดการดำเนิน

---

[1] วิทยาลัยการเมืองการปกครองมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

[2] College of Politics and Governance, Mahasarakham University.

ชีวิตของประชาชน แต่ควรรับประกันความเสมอภาคทางกฎหมายและปกป้องสิทธิของบุคคลจากการถูกละเมิด ในกรณีของการละเมิดสิทธิ รัฐควรมีบทบาทในการปกป้องและให้ความยุติธรรมให้กับคนทุกคนทุกฝ่าย

Libertarianism ยังมีมุมมองในเรื่องสิทธิในการครอบครองอาวุธและการป้องกันตนเอง โดยเชื่อว่าปัจเจกชนมีสิทธิที่จะปกป้องชีวิตและทรัพย์สินของตนเองโดยใช้มาตรการที่จำเป็น ในประเทศที่ยึดมั่นในลัทธินี้มักจะมีกฎหมายที่เอื้อให้พลเมืองสามารถครอบครองและใช้อาวุธป้องกันตนเองได้ ในขณะเดียวกันก็มีการเน้นให้มีความรับผิดชอบและการใช้อาวุธอย่างเหมาะสมเพื่อป้องกันอันตรายต่อสาธารณะ แม้ว่า Libertarianism จะมีข้อดีในแง่ของการส่งเสริมเสรีภาพและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ แต่ก็มีข้อวิพากษ์ในเรื่องของความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการขาดการสนับสนุนสำหรับผู้ที่อาจไม่สามารถดูแลตนเองได้ เช่น ผู้พิการหรือผู้ยากจน นักวิจารณ์ชี้ว่าในสังคมที่ไม่มีการแทรกแซงของรัฐอาจนำไปสู่การไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของกลุ่มเปราะบาง นอกจากนี้ การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจอย่างสุดขั้วอาจก่อให้เกิดปัญหาการผูกขาดและการใช้อำนาจทางเศรษฐกิจในทางที่ไม่เป็นธรรม (Machan, 2006).

กล่าวโดยสรุป Libertarianism เป็นแนวคิดที่ยังคงมีการถกเถียงและพัฒนาต่อไปในหลายประเทศทั่วโลก ความสำเร็จของแนวคิดนี้ขึ้นอยู่กับการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของแต่ละประเทศ การหาจุดสมดุลระหว่างเสรีภาพส่วนบุคคลและบทบาทของรัฐเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสังคมที่เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ

ที่มาของแนวคิดและขบวนการ Libertarianism

แนวคิด Libertarianism มีรากฐานที่หยั่งลึกในประวัติศาสตร์ทางปรัชญาและการเมืองซึ่งสามารถสืบย้อนไปถึงยุคกรีกโบราณและปรัชญาของอริสโตเติล (Aristotle) อย่างไรก็ตาม การเติบโตและการแพร่หลายของแนวคิดนี้มักถูกเชื่อมโยงกับยุคสมัยใหม่โดยเฉพาะในช่วงการปฏิวัติอเมริกาและยุโรปในศตวรรษที่ 17 และ 18 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพและการปลดแอกจากการควบคุมของรัฐมากขึ้น แนวคิดนี้ได้รับอิทธิพลจากนักคิดเสรีนิยมเช่น จอห์น ล็อค (John Locke) และอดัม สมิธ (Adam Smith) ซึ่งสนับสนุนสิทธิในทรัพย์สินส่วนตัวและตลาดเสรี (Long & Machan, 2008)

จอห์น ล็อค เป็นหนึ่งในนักปรัชญาที่มีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานให้กับ Libertarianism เขาเน้นย้ำถึงสิทธิธรรมชาติของมนุษย์และความสำคัญของการปกป้องสิทธิเหล่านั้นจากการละเมิดโดยรัฐ แนวคิดเรื่องสิทธิในชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สินส่วนตัวของล็อคได้กลายมาเป็นพื้นฐานสำคัญของปรัชญา Libertarianism นักคิดอีกคนหนึ่งที่ได้สนับสนุนแนวคิดนี้ได้แก่ อดัม สมิธ เขาสนับสนุนแนวคิดตลาดเสรี โดยเชื่อว่าการปล่อยให้ตลาดทำงานโดยปราศจากการแทรกแซงจากรัฐบาลจะนำไปสู่ความมั่งคั่งและความเป็นอยู่ที่ดีของสังคม

ในศตวรรษที่ 19 แนวคิด Libertarianism ได้มีการพัฒนาและแพร่หลายต่อไปเรื่อยๆ โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีนักคิดและนักเขียนหลายคนที่สนับสนุนและพัฒนาแนวคิดนี้ เช่น เฮนรี เดวิด โธโร (Henry David

Thoreau) ที่เน้นการดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายและอิสระจากการควบคุมของรัฐบาล และลุดวิก ฟอน มิซิส (Ludwig von Mises) ที่เน้นถึงความสำคัญของการค้าเสรีในระบบเศรษฐกิจ (Rothbard, 1962)

ในศตวรรษที่ 20 Libertarianism ได้กลายมาเป็นขบวนการทางการเมืองที่มีการจัดตั้งองค์กรและพรรคการเมือง เช่น พรรคลิเบอร์ทาเรียน (Libertarian Party (LP)) ในสหรัฐอเมริกา การขับเคลื่อนของขบวนการนี้มุ่งเน้นไปที่การปกป้องเสรีภาพส่วนบุคคล ลดบทบาทของรัฐ และส่งเสริมการค้าเสรี การเติบโตของขบวนการนี้ได้รับแรงสนับสนุนจากเหตุการณ์ต่างๆ เช่น การเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิพลเมืองและการต่อต้านสงคราม ในปัจจุบัน Libertarianism ยังคงเป็นแนวคิดที่มีอิทธิพลและมีบทบาทสำคัญในเวทีการเมืองและเศรษฐกิจระดับโลก แม้จะมีการถกเถียงและความท้าทาย แต่หลักการพื้นฐานของการส่งเสริมเสรีภาพส่วนบุคคลและการลดการควบคุมของรัฐยังคงเป็นที่ยอมรับและสนับสนุนในหลายสังคมทั่วโลก

ความแตกต่างระหว่าง Libertarianism กับ Liberalism

Liberalism และ Libertarianism เป็นแนวคิดทางการเมืองที่มีรากฐานมาจากการส่งเสริมเสรีภาพ แต่มีความแตกต่างกันในด้านวิธีการและแนวทางที่ใช้ในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว Liberalism มักเน้นการมีบทบาทของรัฐในการสร้างความเท่าเทียมและความยุติธรรมทางสังคม แนวคิดนี้สนับสนุนการมีนโยบายที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำ เช่น ระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า การศึกษาฟรี และการช่วยเหลือให้สวัสดิการสังคม ในทางตรงกันข้าม Libertarianism เน้นการลดบทบาทของรัฐให้น้อยที่สุด เชื่อว่ารัฐไม่ควรเข้าไปแทรกแซงในชีวิตของปัจเจกชน และการที่ปัจเจกชนมีอิสระในการตัดสินใจจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีที่สุดสำหรับสังคม

ในด้านเศรษฐกิจ Liberalism มักสนับสนุนการมีรัฐเป็นผู้คุ้มครองและควบคุมตลาดเพื่อป้องกันการผูกขาดและสร้างความเป็นธรรมในการแข่งขัน ขณะที่ Libertarianism เชื่อในตลาดเสรีที่รัฐไม่ควรแทรกแซง เพื่อให้เกิดการแข่งขันที่แท้จริงซึ่งจะเป็นกลไกที่ดีที่สุดในการจัดสรรทรัพยากรและสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้กับประเทศ

ทางด้านสังคม Liberalism ให้ความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพของบุคคล แต่ยังเห็นถึงความจำเป็นของการมีนโยบายที่ช่วยเสริมสร้างสังคมที่เท่าเทียม เช่น การคุ้มครองสิทธิของชนกลุ่มน้อย ในขณะที่ Libertarianism มุ่งเน้นให้ปัจเจกชนมีเสรีภาพอย่างเต็มที่ในการดำเนินชีวิตของตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาการคุ้มครองจากรัฐ

ตาราง 1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง Liberalism กับLibertarianism

หัวข้อ	Liberalism	Libertarianism
บทบาทของรัฐ	สนับสนุนบทบาทของรัฐในการสร้างความเท่าเทียมและ ความยุติธรรม	ลดบทบาทของรัฐให้น้อยที่สุด

หัวข้อ	Liberalism	Libertarianism
เศรษฐกิจ	รัฐควรมีบทบาทในการควบคุมตลาดเพื่อความเป็นธรรม	สนับสนุนตลาดเสรีที่ปราศจากการแทรกแซงของรัฐ
สังคม	ส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพแต่เน้นนโยบายเพื่อความเท่าเทียม	มุ่งเน้นเสรีภาพของปัจเจกชนโดยไม่พึ่งพาการคุ้มครองจากรัฐ
การคุ้มครองสิทธิ	ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิชนกลุ่มน้อย	เชื่อว่าเสรีภาพของปัจเจกชนควรมาก่อน

Liberalism และ Libertarianism ทั้งสองมีเป้าหมายร่วมกันในเรื่องเสรีภาพและสิทธิของปัจเจกชน แต่มีแนวทางและวิธีการที่แตกต่างกันไปตามมุมมองและการประยุกต์ใช้ในบริบททางการเมืองและสังคมของแต่ละประเทศ

Libertarianism มีนักคิดและนักวิชาการหลายคนที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและเผยแพร่แนวคิดนี้ หนึ่งในนั้นคือ ลุดวิก ฟอน มิซิส (Ludwig von Mises) นักเศรษฐศาสตร์ชาวออสเตรียที่เน้นความสำคัญของตลาดเสรีและการไม่แทรกแซงของรัฐในเศรษฐกิจ ผลงานที่สำคัญของเขาคือ หนังสือเรื่อง Human action: A treatise on economics (1949) ซึ่งเป็นหนังสือที่วิเคราะห์ถึงกลไกของเศรษฐกิจแบบตลาดและผลกระทบของการแทรกแซงของรัฐ นักวิชาการอีกคนหนึ่งคือ มิลตัน ฟรีดแมน (Milton Friedman) นักเศรษฐศาสตร์ที่ได้รับรางวัลโนเบลซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมแนวคิดเสรีนิยมทางเศรษฐกิจ เขาได้เขียนหนังสือชื่อว่า Capitalism and Freedom (1962) เขาได้เสนอแนวทางว่าการมีเสรีภาพทางเศรษฐกิจจะนำไปสู่เสรีภาพทางการเมืองและสังคม

นอกจากนี้ ยังมี อายน์ แรนด์ (Ayn Rand) นักเขียนและนักปรัชญาที่มีชื่อเสียงจากผลงานนิยายเรื่อง Atlas Shrugged (1957) และ The Fountainhead ซึ่งนำเสนอแนวคิด Objectivism ที่สนับสนุนเสรีภาพของปัจเจกชนและวิจารณ์การแทรกแซงของรัฐ แนวคิดของเธอมีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวเสรีนิยมในสหรัฐอเมริกา ในด้านปรัชญากีมีนักวิชาการอย่าง โรเบิร์ต โนซิค (Robert Nozick) ซึ่งเป็นอีกหนึ่งบุคคลที่มีอิทธิพลในวงการ เชาเขียนหนังสือชื่อว่า Anarchy, State, and Utopia (1974) ที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรัฐในแบบจำกัด (Minimal State) ซึ่งเน้นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกชนโดยไม่แทรกแซงกิจการส่วนตัว นักคิดเหล่านี้ล้วนมีส่วนสำคัญในการสร้างและพัฒนาแนวคิด Libertarianism ที่ยังคงมีอิทธิพลอย่างมากในเวทีการเมืองและเศรษฐกิจทั่วโลก

สรุป

Libertarianism เป็นแนวคิดทางการเมืองและปรัชญาที่เน้นความสำคัญของเสรีภาพส่วนบุคคลและการลดบทบาทของรัฐให้น้อยที่สุด หลักการพื้นฐานของแนวคิดนี้ คือ การเชื่อว่าปัจเจกชนควรมีสิทธิและอิสระในการดำเนินชีวิตตามที่ตน

ต้องการ ตราบใดที่ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ในแง่เศรษฐกิจ Libertarianism สนับสนุนตลาดเสรี โดยเชื่อว่าการแข่งขันที่แท้จริงจะนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้กับสังคม แนวคิดนี้ยังเน้นการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินส่วนบุคคลและการค้าเสรี Libertarians มักมองว่าการแทรกแซงของรัฐในการควบคุมเศรษฐกิจและชีวิตของปัจเจกชนจะนำไปสู่การบิดเบือนตลาดและลดทอนเสรีภาพส่วนบุคคล พวกเขาสนับสนุนการมีรัฐในบทบาทจำกัด ซึ่งทำหน้าที่หลักในการปกป้องสิทธิและเสรีภาพของบุคคลจากการถูกละเมิดเท่านั้น อย่างไรก็ตาม แนวคิด Libertarianism ก็ยังเผชิญกับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าอาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่อยู่ในสถานะทางสังคมที่เสียเปรียบได้อย่างเพียงพอ ด้วยการที่รัฐมีบทบาทจำกัดในการจัดการปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยรวมแล้ว Libertarianism เป็นแนวคิดที่ยังคงมีบทบาทและอิทธิพลในวงการการเมืองและเศรษฐกิจทั่วโลก โดยเน้นความสำคัญของเสรีภาพและการลดบทบาทของรัฐในการดำเนินชีวิตของปัจเจกชน

เอกสารอ้างอิง

Boaz, D. (1997). *Libertarianism: A primer*. Free Press.

Friedman, M. (1962). *Capitalism and freedom*. University of Chicago Press.

Long, R. T., & Machan, T. R. (Eds.). (2008). *Anarchism/Minarchism: Is a Government Part of a Free Country?* Ashgate Publishing.

Machan, T. R. (2006). *Libertarianism defended*. Ashgate Publishing.

Mises, L. von. (1949). *Human action: A treatise on economics*. Ludwig von Mises Institute.

Nozick, R. (1974). *Anarchy, state, and utopia*. Basic Books.

Rand, A. (1943). *The Fountainhead*. Bobbs-Merrill Company

Rand, A. (1957). *Atlas shrugged*. Random House.

Rothbard, M. N. (1962). *Man, economy, and state: A treatise on economic principles*. Ludwig von Mises Institute.